

ESCALANTE CENTRE
D'ARTS ESCÈNIQUES /
TÍTERES LA MALLINA

DOSSIER
PEDAGÒGIC

ALLÒ QUE ENS UNEIX

ESCALANTE CENTRE
D'ARTS ESCÈNIQUES /
TÍTERES LA MALLINA

DOSSIER PEDAGÒGIC
ALLÒ QUE ENS UNEIX

ÍNDEX

INTRODUCCIÓ P. 06

DESTINATÀRIES P. 08

OBJECTIUS

GENERALS P. 08

ESPECÍFICS P. 08

L'OBRA *ALLÒ QUE ENS UNEIX*

SINOPSI P. 10

PUNTS D'ESPECIAL INTERÉS

DE LA PEÇA P. 12

OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT

SOSTENIBLE (ODS) P. 12

METODOLOGIA P. 14

EQUIP CREATIU P. 16

PROPOSTES

ABANS DE L'OBRA P. 18

DESPRÉS DE L'OBRA P. 24

ELS CONTES P. 32

INTRODUCCIÓ

EL TÍTOL DE L'OBRA EN QÜESTIÓ
SOBRE LA QUE ESTEM ABORDANT
LA PART PEDAGÒGICA JA ENS DONA
PISTES SOBRE LA MÀXIMA PRETENSIO
DEL PROJECTE QUE ACÍ DESENVOLUPEM.
ALLÒ QUE ENS UNEIX, BUSCA CREAR
DIFERENTS ESPAIS DE PROXIMITAT EN
ELS QUE PUGUEM TREURE ALLÒ COMÚ,
LES NOSTRES HERÈNCIES I RIQUESES
CULTURALS COMPARTIDES QUE ENS
APROPEN I QUE VAN EN UNA DIRECCIÓ
OPOSADA A L'ODI, A L'EXCLUSIÓ
I AL REBUIG DE LES DIFERÈNCIES.
DONCS ÉS DES DE LES DESEMBLANÇES
DES D'ON APRENEM I DES DE LES
SIMILITUDS DES D'ON ENS RECONEGUEM.

El conte troba en la transmissió oral el millor vehicle d'expressió. Així, explicat pel narrador a un auditori expectant, atent i interessat, el conte és viu, subjecte a constants canvis i en una contínua metamorfosi de la qual només el nucli roman intacte. La resta està sotmesa a la voluntat del narrador, alhora que es disposa, a l'actitud dels oïents, en definitiva, a l'entorn, més o menys propici, on es desenvolupa l'acte de narrar.

Dolores López Enamorat, *Contes populars marroquins*, ed. Aldebaran.

Els contes de fades utilitzen profunds cossos simbòlics de complexa interpretació, a partir d'uns ritmes bàsics senzills que connecten directament amb la psique infantil. Són símbols oberts, no es dobleguen a una interpretació tancada o fins i tot ideològica; el ritme de base els obre contínuament, i este és un punt fonamental en el debat ideològic que hi ha al voltant dels contes meravellosos. Els contes que estableixen una comunicació simbòlica permeten que el narrador oral pose la seua "ànima" en explicar-los, i també fan possible que connecteu amb "l'ànima" del que escolta. La relació que els contes de fades guarden amb antics símbols de la humanitat obre unes possibilitats artístiques i pedagògiques molt àmplies. Contenen tota una pedagogia existencial i artística, no tancada, que es renova a cada acte de narrar.

Juan Kruz Igerabide, *Del pit a la paraula. Infància de cant i conte*, Pantalia Publicacions.

La literatura de tradició oral ha sobreviscut al pas dels anys gràcies a la memòria col·lectiva de la comunitat. Perquè la comunitat accepte un text, el difonga i el conserve, cal que este responga a uns valors estètics específics, així com a un llenguatge, i a certs temes i estructures particulars. La diferència bàsica entre la literatura tradicional i la literatura

escrita culta és que en la literatura culta s'aprecien valors com l'originalitat, mentre que en la de tradició oral allò valuós és allò comú, l'acceptat per tothom.

Montserrat Rabadán Carrascosa, *La jrefiyye palestina: literatura, dona i meravella. El conte meravellos palestí de tradició oral.*

Els contes de tradició oral no transmeten missatges directes, sinó de manera simbòlica, és a dir, expliquen una cosa però es refereixen a una altra, encara que no la nomenen (...) El significat del conte oral es confia, doncs, a l'estructura semàntica, primer com a suport de la memòria, en no tindre estos relats de ritme extern, mètrica o rima; segon —i més important— perquè el seu desxiframent es confia a la intel·ligència natural del grup, així com a la de cada xiquet, a la seua etapa de formació.

Antonio Rodríguez Almodóvar, *El descrèdit dels contes tradicionals*, a *CLIJ*, núm. 311.

Els contes de tradició oral i els literaris ens ofereixen una lliçó de vida, en la qual s'intercala el fet social amb el còmic, el real amb el meravellos, l'escatològic amb el sentimental i amb l'alegria de recordar i al mateix temps de compartir el record.

Pascuala Morote Magán, *El cuento de tradición oral y el cuento literario: de la narración a la lectura.*

DESTINATÀRIES

Les persones destinatàries d'aquest projecte son xiquets i xiquetes a partir de 6 anys, professionals de l'educació i les seues famílies, així com persones interessades en el mateix.

OBJECTIUS

GENERALS

1. Generar un lligam plaenter amb les arts escèniques.
2. Posar en valor l'experiència teatral com a fet d'enriquiment humà.
3. Crear models d'oci saludable dins del nostre territori valencià.
4. Introduir-nos en l'experiència escènica de la narració de contes populars del Mediterrani des de l'oralitat, visualitat i dels objectes.
5. Apreciar el valor de la cultura popular del Mediterrani com a patrimoni comú.
6. Promoure el joc i els contes tradicionals com a llenguatges universals entre cultures.
7. Reflexionar al voltant del nostre imaginari popular i de la metàfora a través de les arts escèniques.
8. Promoure valors bàsics de convivència democràtica (respecte, participació, tolerància, igualtat i pluralisme) a través del joc.

ESPECÍFICS

1. Aprendre el comportament social i la convivència al voltant del teatre.
2. Desenvolupar la capacitat atencional i l'interés per l'escolta activa cap a les narracions culturals col·lectives.
3. Donar a conèixer les històries de la literatura popular.
4. Emprar els contes i les cançons com a bé i saber d'interés propis col·lectius.
5. Trobar elements comuns amb el folklore de totes les cultures que conviuen a l'escola ajudant a estrényer llaços entre els pobles.
6. Evidenciar les analogies culturals existents entre els diversos països, respectant les seues diferències.

L'OBRA

ALLÒ QUE ENS UNEIX

Una producció ESCALANTE Centre d'Arts Escèniques i Títeres La Matallina.

Per a tots els públics.
Duració aproximada 50 minuts.
Teatre d'objectes i titelles amb música en directe.
Un espectacle en valencià.

Sinopsi

Allò que ens uneix presenta una sessió de narració oral amb objectes, acompanyada de música, sons i llums que tracten de ser un suport a la paraula de manera que involucrem a gran part dels nostres sentits en la història.

Contarem contes populars, cançons, reguitzells i jocs que han arribat a nosaltres navegant pel Mediterrani aprofitant les rutes comercials d'aliments i objectes que han omplert les nostres cases. Objectes que guarden secrets, objectes que contenen històries, objectes quotidians carregats de contes i jocs.

Una inclusió en les similituds i diferències dels pobles del Mediterrani, els seus contes i jocs, folklore infantil que ens uneix com a pobles interculturals.

L'espectacle tracta de reflexionar i fer-nos preguntes.

Propietat dels contes. De qui són els contes, del que els explica o del que els escolta?

D'on venen? Per on viatgen? Com han arribat fins nosaltres? Podem canviar els contes o s'han de quedar com venen?

Identitat de poble. Què ens fa diferents als altres? Ens han dormit amb cançons de bressol? Ens han calmat amb contes? S'escolten els mateixos contes en tots els

pobles? Hem jugat als mateixos jocs? Quines diferències hi ha?

Objectes. Quina memòria guarden els objectes? Qui haurà dormit en aqueix bressol?

Quantes flors hauran crescut amb l'aigua d'aqueixa regadora? Tractarem de reflexionar respecte a la memòria dels objectes i els seus usos.

Ens proposem visibilitzar el folklore cultural popular del Mediterrani a les escoles a través de dos contes que han estat rescatats dels relats contats per les persones participants en el propi projecte de recerca prèvia a esta producció també anomenat *Allò que ens uneix* desenvolupat amb famílies de procedència àrab situades a la comarca del Maestrat, on es van recollir jocs, cançons de bressol, reguitzells i els contes en qüestió, que a més també formen part de la literatura escrita universal.

HI HA UNA MAR DE SONS PER LA QUAL SOLQUEN VAIXELLS CARREGATS D'OBJECTES QUE ENS EXPLIQUEN HISTÒRIES D'ARA I DE TOTS ELS TEMPS. OBJECTES QUE XIUXIUEN PARAULES BRESSOLADES PER LES ONES QUE ARRIBEN A PORT PER A DORMIR PLORS I DESPERTAR SOMNIS. PARAULES QUE ENS UNEIXEN PEL MAR QUE ENS ABRAÇA, LA CONCA DEL MEDITERRANI.

Primer espectacle format "de proximitat" Escalante d'estrena absoluta a la primavera de 2023.

En la consecució de la funció passem per diferents estampes:

Estampa 0. Crear el vincle.

Estampa 1. On estan els contes?

Estampa 2. El conte de La Cassola

Estampa 3. D'on venen els contes?

Estampa 4. El conte de La xiqueta que rega l'alfàbega.

Estampa 5. Amb els contes des de que naixem.

Estampa 6. Els contes es uneixen, la paraula ens uneix, la cultura ens uneix.

Punts d'especial interès de la peça

Aquest projecte ha de partir de l'abordatge integral de l'educació incloent a les famílies, al veïnat i a les diferents components de la comunitat educativa, trencar fronteres i deixant que la brisa del Mediterrani entre per les nostres finestres.

Destacarem a continuació alguns aspectes claus a considerar a l'hora de desenvolupar el treball pedagògic d'aquest projecte per al seu bon aprofitament:

1. Aprenem fent, per això per a saber de teatre cal anar-hi, per a saber jocs cal jugar i per a saber de contes cal escoltar-los i contar-los.
2. Els relats construeixen i sustenten les nostres històries de vida, ens ofereixen espais de creació compartida i ens obrin noves possibilitats i perspectives a l'hora de percebre el món.
3. Podem aprendre de les històries de les nostres famílies i de les diferents procedències i orígens dels nostres companys/es (alumnat).
4. Els sabers populars són igual o més vàlids que els sabers acadèmics.
5. Els objectes contenen moltes històries. Partint des de la teoria de l'aferrament (apego en castellà) fins al joc simbòlic, podem endinsar-nos en les possibilitats que ens proporcionen.

6. Jugar amb el que tenim al nostre entorn és sostenible, coherent i ens fa trobar el sentit de formar part d'un conjunt.
7. La literatura i el joc tenen un abast infinit que s'inicia en la primera infància i que ens acompanya fins la senectut, ens proporciona un espai d'alliberament i d'alternatives vitals, altres maneres de veure i viure la realitat des de les ficcions.
8. Involucrar al cos en l'escena com a persones espectadores o com a intèrprets promou una consciència major sobre el que m'envolta i un goig perceptiu i expressiu sobre les qüestions abordades.
9. La metàfora és clau per processar, compartir, aprofundir i transformar l'existència viscuda.

Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS)

Basant-nos en l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible promoguda per l'Assemblea General de les Nacions Unides i els seus 17 objectius de desenvolupament sostenible (ODS), de caràcter ambiental, social i econòmic, podem dir que aquest projecte, fonamentalment, promou els següents: 1. Objectiu de fi de la pobresa; 2. Fam zero; 4. Educació de qualitat; 5. Igualtat de gènere; 10. Reducció de les desigualtats; i 12. Producció i consum responsables.

ODS	ON ELS TROBEM	RESPOSTES EDUCATIVES
<p>ODS 1. Objectiu de fi de la pobresa</p> <p>ODS 2. Fam zero</p> <p>ODS 10. Reducció de les desigualtats</p>	<p>Conte <i>La xiqueta que rega l'alfàbega</i>.</p> <p>Conte <i>La cassola</i>.</p>	<p>Reflexionar i conscienciar al voltant de les diferències socials, de l'impacte de l'exclusió, i de la importància de la generositat i solidaritat, així com de l'aprofitament de recursos per motius econòmics i mediambientals.</p>
<p>ODS 4. Educació de qualitat</p>	<p>El procés de recerca, les capes d'aprofundiment i els diferents recursos amb els que conta l'obra i propi projecte pedagògic, ofereixen múltiples possibilitats per abordar-la des d'una vessant educativa de qualitat.</p>	<p>Posar en valor el patrimoni cultural que tenim.</p> <p>Anar al teatre.</p> <p>Realitzar les diferents propostes abans i després d'anar al teatre.</p>
<p>ODS 5. Igualtat de gènere</p>	<p>Les situacions representades al conte a través de personatges femenins com a contraexemple.</p> <p>Les intèrprets com a referents femenines, així com la directora i la creadora musical.</p>	<p>Qüestionar les situacions representades en els dos contes, on s'expliciten escenes on els personatges reproduïen rols de gènere associats a la dona (el fet afectiu-sexual a canvi de menjar, l'assetjament per part de l'home, o les relacions de poder, entre d'altres).</p>
<p>ODS 12. Producció i consum responsables.</p>	<p>L'utilització d'objectes que no tenen un sol ús i que formen part de la nostra quotidianitat (estrís com: cassoles, vestits, fanals, teles o pitxers) en l'obra, fent un ús d'aprofitament.</p>	<p>Posta en valor i ús dels objectes que tenim a l'abast en escena, en els exercicis proposats així com en la quotidianitat de l'aula en les diferents tasques del dia a dia a l'escola.</p>

METODOLOGIA

La metodologia de treball que proposem en el present projecte es porta a terme a través de dos moments, abans d'anar a veure l'obra al teatre i després d'haver anat.

Dins de l'apartat *Abans de l'obra* podem trobar quatre blocs temàtics que contenen exercicis per a fer en el centre educatiu abans d'anar a veure la funció.

Els blocs temàtics que trobem són:

Mirades

Tractarem d'aprofundir en la capacitat d'observació dels i les infants per preparar-los per tindre una mirada àmplia, oberta i predisposta a apreciar l'obra que van a veure i la realitat que els hi envolta.

Volums sonors (+silenci)

En aquest apartat treballarem la capacitat d'escolta i d'expressió sonores, de cara a que perceben amb major detall els aspectes sonants de l'obra en qüestió i més enllà d'aquesta.

L'espai

Amb este bloc desenvoluparem la noció i consciència espacial per tal de que l'alumnat es valga de les possibilitats escèniques dels diferents contextos ambientals en els que es troben, com a persones receptores i productores de gestos.

Moviment conscient

Ací abordarem la percepció corporal i l'ús simbòlic del cos en interacció amb els objectes i espais que l'envolten, per tal d'apropar-nos al llenguatge metafòric.

Respecte a l'apartat *Després de l'obra* trobem els blocs:

Valors i relacions

Amb este bloc tractarem els diferents principis que es desprenen de les interaccions entre els personatges que estan presents a la interpretació i que que ens oferiran una reflexió per abordar diferents conflictes, qüestionaments i reflexions existents a la vida de les criatures. Este apartat pretén crear una consciència col·lectiva vinculada als drets humans, al bon tracte i a la convivència respectuosa de l'alumnat en la societat de la que forma part.

Cultura popular

En este cas pretenem que es pose en valor el nostre patrimoni cultural a través de reculls, manifestacions, usos i anàlisi de les diferents manifestacions artístiques i folklòriques dels pobles del Mediterrani, dels que formem part.

Arts escèniques

Este bloc persegueix introduir a l'alumnat en els llenguatges i codis propis de les arts escèniques, i en els diferents recursos emprats a l'obra *Allò que ens uneix*.

Trajectes (geografia i història)

Este punt vol situar a l'alumnat en el lloc que ocupa en el món, en les diferents influències que travessen la nostra identitat plural i diversa, conformada per un munt d'intercanvis al llarg dels segles. Tal com es menciona a l'obra volem qüestionar-nos d'on venen els contes i com viatgen, arribant als punts de contacte que ens proporciona la riquesa dels diferents pobles entesa com un només, un poble polièdric.

La vida dels objectes

Com es podrà apreciar a la peça s'utilitzen diferents objectes quotidians i propis de les cultures del Mediterrani. Ací volem emprar els objectes com a fet simbòlics i referencials, sobre els que es reflexen records, alegories, imaginaris compartits, arquetips, fòrmules i atributs que podem manipular i qüestionar. L'objecte té una gran potència representativa, ens ajuda a desplaçar els significats d'allò que no podem mencionar, són portadors de relats, estan impregnats de representacions.

Així, cada bloc conté a la seua vegada quatre apartats: *continguts*, *exemples de propostes i referències*. Els continguts fan al·lusió a les temàtiques que es desprenen dins de cada bloc a l'obra. Les referències ens ajuden a crear un marc teòric i fonaments sobre les que sustentar-nos i partir. Els exemples de propostes ens donen idea d'exercicis o activitats que podem desenvolupar amb els xiquets i xiquetes.

L'últim apartat de les propostes que fem aborda els contes *La xiqueta de l'alfàbega* i *La cassola*. Per a facilitar l'aprofitament i accés dels dos contes continguts en la peça teatral hem creat una fitxa per a cadascun dels contes amb una síntesi del que hi aborden, referències d'altres versions dels mateixos, així com imatges dels personatges que hi apareixen per poder ser emprats com es desitge i facilitar la seua manipulació física (retallant, pintant, objectualitzant o d'altres).

S'espera que les educadores que reben aquest projecte tinguen la inquietud necessària per fer-lo seu, així confiant en la seua autonomia i experiència en aquest document els donem pistes, recursos i referències per a que se l'apropien i creen les propostes més adients per al seu grup d'infants, evitant la literalitat.

EQUIP CREATIU

Intèrprets:
Elisa M. Matallín i Raquel Heredia

Autoria, Dramatúrgia i
Direcció Escènica:
Elisa M. Matallín

Direcció Artística:
Anna Estellés

Titelles i Escenografia:
Somiatruites

Direcció i Composició Musical:
Versonautas

Il·luminació:
**Lumierescene i
SpaceCircles**

Vestuari:
Linda Vitolo

Producció executiva:
Elisa M. Matallín i Anna Estellés

Entrenament Vocal:
María José Peris

Creació d'ombres:
Raquel Heredia

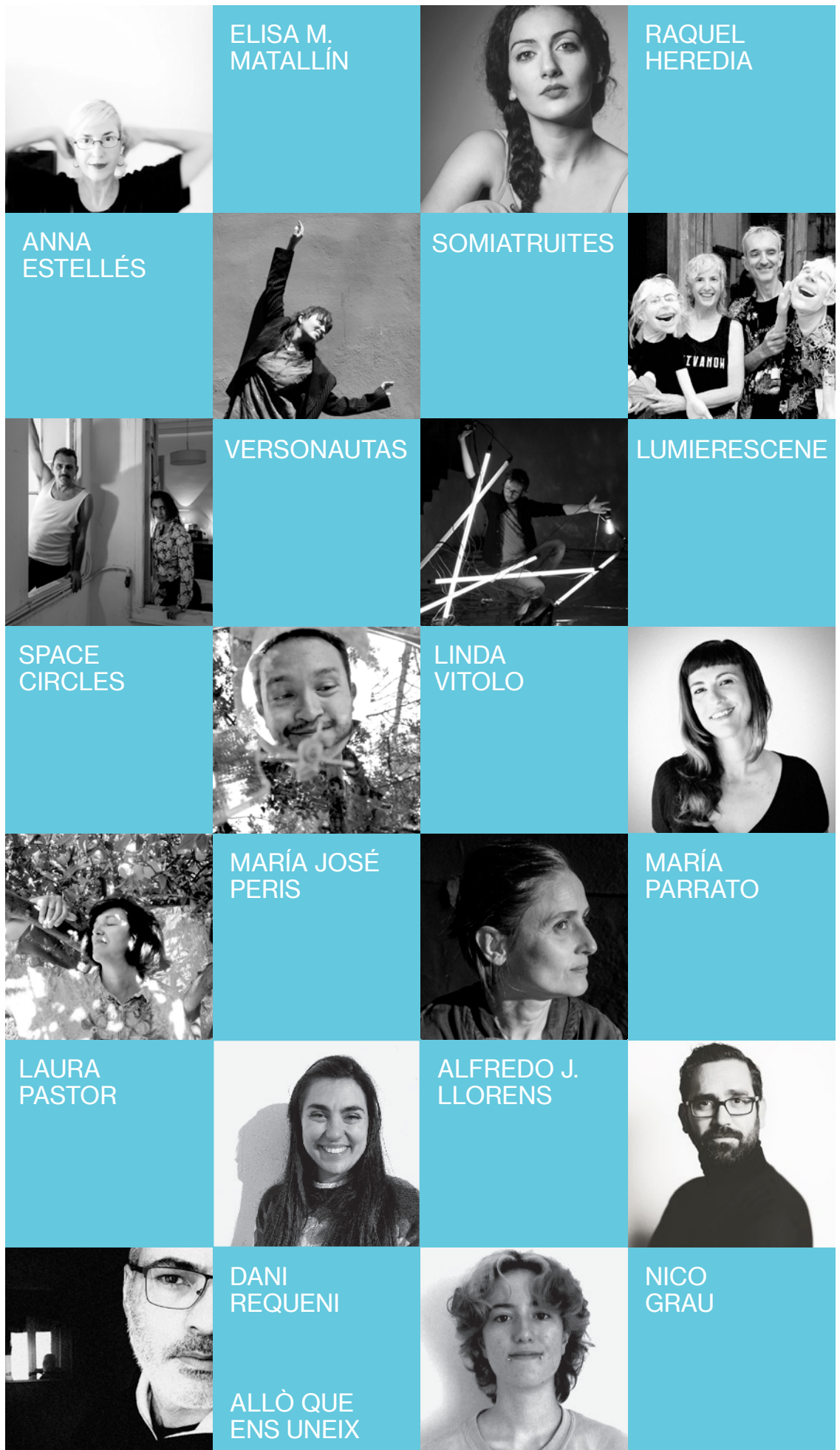
Direcció de moviment d'objectes:
María Parrato

Dossier pedagògic:
Laura Pastor i Elisa M. Matallín

Fotografia:
Alfredo J. Llorens

Disseny Gràfic:
Dani Requeni

Comunicació:
Nico Grau Martínez

PROPOSTES (ACTIVITATS)

ABANS DE L'OBRA

En els dies previs a l'estada al teatre deuriem plantejar-nos la pregunta: com estem al teatre?

Sabem que anar al teatre comporta eixir de l'espai quotidià i pot generar en el nostre alumnat excitació i emoció per la intriga de no saber què ens anem a trobar, per fer una activitat nova en un nou context. No obstant, aquesta eixida deuria tindre unes connotacions especials i per part de les professionals de l'educació que acompanyen els i les infants deuriem promoure una predisposició cap a l'admiració i respecte a l'espai teatral i les arts escèniques. No és el mateix fer una eixida al parc, al cinema, a la biblioteca, a la fira, que al teatre, per això per a cada lloc on anem hem de tindre una sèrie de consignes clares i una manera d'estar, i anar al teatre no és fer una excursió, o no sols. Anar al teatre comprén una sèrie de rites: endinsar-nos en el cartell de l'obra que anem a veure, recollir o entregar les entrades, l'accés al vestíbul del teatre ple de referències, olors i misteris, percebre l'intriga i emoció comuna del grup de persones de les que formem part minuts abans d'entregar-nos a la funció i traspasar el llindar amb murmuris que ens acompanyen en la nostra entrada a les butaques i que es convertiran en un silenci fins que els llums canvien i capten la nostra atenció.

Serà fonamental familiaritzar a l'alumnat amb el teatre, més encara si no hi ha estat mai. Caldrà que ens plantejem junts i juntes el que ens inquieta, interessa i atrau d'aquesta experiència teatral que estem a punt de viure, sobre les temàtiques limítrofs i significatives per a cada component del grup. Algunes grans preguntes que podrien sorgir, i que nosaltres deuriem motivar i aterrar serien: què coneguem del teatre? quina és la màgia del teatre? què ens agrada del teatre? què ens agradaria saber del teatre? què és i que no és teatre?

En una primera part promourem l'interés i el vincle, la seducció cap al món teatral, i en una segona part, parlarem i vivenciarem "l'estar al teatre". Podem plantejar amb l'alumnat diferents situacions quotidianes i preguntar-nos com ens comportem en cada situació, i si la nostra manera d'estar (per exemple: parlar o moure'ns) canvia segons amb qui i on estic, podríem dir: al supermercat, a l'escola, a l'autobus, a l'ascensor, entre d'altres. I a continuació: proposem un joc!

On estic?

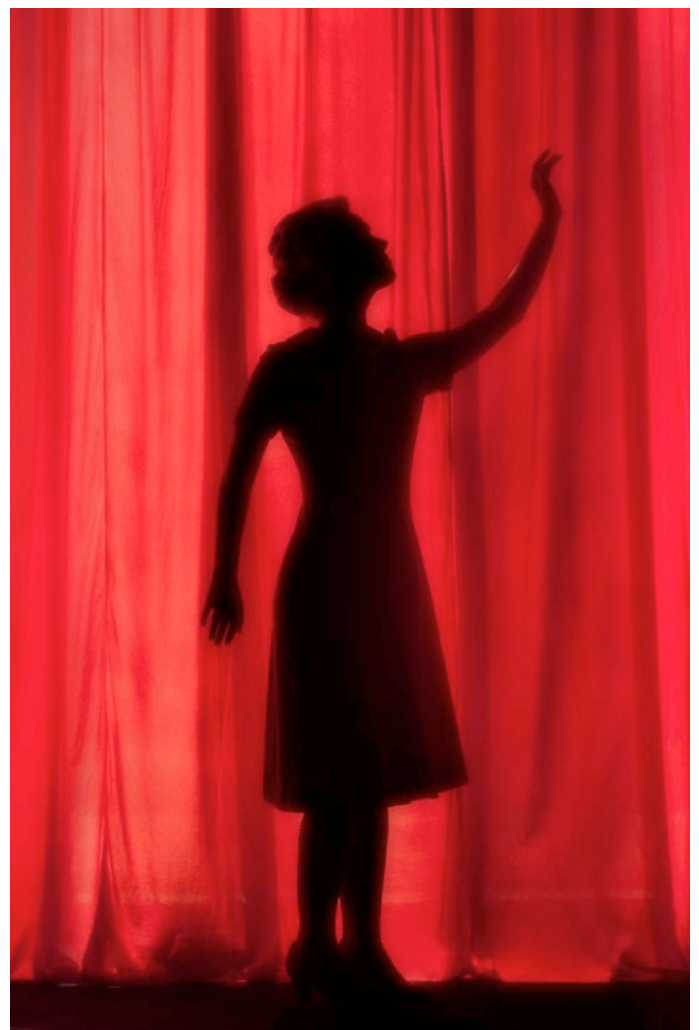
Plantegem diferents situacions quotidianes, les podem anotar o dir "a l'escolteta" (a cau d'orella) a la persona o grup de persones que isquen a interpretar la situació. Una persona o grup de persones (preferiblement) rebrà de part de la persona de referència (educador/a o mestre/a) la consigna del lloc a interpretar.

La resta haurà d'encertar on es troba. Una vegada encertat el lloc analitzarem amb tot el grup què ens ha fet pensar que estàvem en este lloc i analitzarem l'expressió corporal i sensacions que han condicionat el comportament de les persones que suposadament habitaven aquell espai. Per últim, introduïrem l'espai teatral en el que haurem d'entrar, seure i escoltar amb respecte, especialment.

Partint d'aquest exercici i d'altres similars animem a reflexionar junt a l'alumnat al voltant de l'estada calma, atenta, respectuosa, conscient, seriosa i divertida.

Introduïrem les normes socials de convivència que s'esperen que tinguem en un teatre, podem establir un debat o reflexió sobre el que suposa estar d'una manera o d'altra, i com les nostres accions afecten a la resta, com ocorre als diferents espais del centre educatiu: aula, pati, menjador, corredors, entre d'altres.

Per incidir en eixos normes de convivència i eixos valors cívics que tenen com a base l'escolta activa i respectuosa, i que ens serveix per a tots els àmbits de la nostra vida proposem diferents activitats i dinàmiques d'escolta i presència corporal.

A continuació us deixem algunes. Estan presentades de menor a major complexitat, en els blocs següents:

Mirades

Volums sonors (+silenci)

L'espai

Moviment conscient

BLOC MIRADES

Rastre de mirades

En rogle ens presentem diguent el nostre nom, i una vegada mencionat mirem als ulls a la resta de companys/es, començant per la persona que està més a l'esquerra fins tancar el cercle amb la persona que està més a la dreta. En esta proposta serà important considerar a les persones que per la seua diversitat sensorial tinguen molèsties amb les mirades directes, en aquests casos podrem dir que ens mirem al nas o altra part de la cara, no obstant, tractarem de fer per a treballar la reciprocitat de mirades, entre qui es presenta i qui escolta.

Caminar mirades

Caminem per l'espai en silenci, quan ens creuem amb algú li mirem als ulls i ens mantenim la mirada. Com en l'exercici anterior si hi ha alguna dificultat amb aquest gest podem adaptar-lo fent que ens mirem al nas per exemple.

Mireu això!

En grups de 4 persones caminem pel pati o per l'aula (cal que siga un espai ampli), ho fem en silenci, i quan algú trobe alguna cosa interessant l'assenyala i diu: "mireu això!", la resta mira això que s'ha assenyalat, i tothom per a si es fixa, com si fora un extraterrestre, en les parts que té l'element assenyalat, com si no l'hagués vist mai en la seua vida. Qui es canse de mirar (cal dir per a les persones impacients que mínim haurien de poder contar fins a 100 per a si mateixes mirant l'objecte), pot dir: anem? Així la resta assentix amb el cap mantenint el silenci i caminen cap a altre lloc. Hem d'acompanyar esta acció amb un exemple, recordant que tot el món ha de fer una proposta de "mireu això".

Mira com si...

Seguint amb l'exercici anterior i fent una reversió del joc tradicional "veig veig", en rogle una persona del grup escollirà sense que la resta ho sàpiga un element de l'espai, un objecte, i haurà de posar-se en la seua pell, imaginant què es veu des del lloc on s'hi troba aquest objecte. Descriure'm el que veuria aquest objecte des del lloc on hi és. També podem jugar amb altres sentits, com l'oïda, l'olfacte, el tacte, el gust o fins i tot la propiocepció (com sentiria o veuria el seu propi cos). Este exercici ens ajuda a treballar la teoria de la ment.

Aquest bloc pot ser adaptat segons les necessitats de les persones al grup, així tot allò visual es podria passar a sonor, així en vegada de mirar-nos podriem escoltar-nos o tocar-nos amb les mans o altres parts del cos.

BLOC VOLUMS SONORS (+ SILENCI)

Com sona?

Cada persona porta un objecte que pot ser personal o present a l'aula o espai en el que ens trobem. Així donarem un temps per explorar les parts i possibilitats sonores de l'objecte. Quan li toque a cada persona esta haurà de fer sonar l'objecte (amb colps o friccions) i inventar-se com sonaria o parlaria aquest emetent un so amb la seua veu.

El so del lloc

Amb imatges projectades de diferents llocs de la ciutat o municipi en el que ens trobem proposem a l'alumnat que ajuste a partir d'una salutació base o paraula com un "Hola" el volum de la seua expressió segons faria si estigués al lloc de la imatge projectada. Així si es troba a l'autobús saludaria amb un to tranquil i mitjanament fluix, si estiguera en la biblioteca o a un hospital parlaria molt baixet, i si estiguera en el camp podria parlar amb un to més fort i segurament més alegre. Podem aprofitar per treballar les diferents llengües, a través de les salutacions, que podriem trobar a la zona del Mediterrani.

La vareta màgica

Una persona voluntària dirigirà el nostre cor, la resta de xiquets/es es posarà en un semirogle, i el director/a donarà l'entrada a tot el grup per cantar una cançó. Així assenyalarem a la persona que ha de fer el silenci, podem fer el joc invers, partir del silenci i anar assenyalant a qui ha de cantar. Ens aprendrem el gest de silenci habitual emprat en les corals, amb la mà oberta fent un semicercle cap a l'interior del cos i tancant-la en un puny.

La coral del marejol

Seguint amb la proposta anterior. Associem un gest a un so, així el director/a quan faça un gest el grup haurà d'emetre aquest so, no obstant es pot fer més complexe i assenyalar la part del grup (coral) que es manté fent un so, o assenyalar a qui afecta l'indicació que anem a fer, dividint el grup en parts, de tal manera que hi haja simultàniament diferents sons emetent-se i obligant al grup a estar atent de si li afecta o no.

En aquest bloc si existeixen dificultats de percepció sonora podem treballar les vibracions o les intensitats a través dels colors, textures o gestos. Es tracta de fomentar l'escolta i ubicació en les situacions socials i culturals.

BLOC L'ESPAI

Lluny-prop

Ens posem per parelles, i anem donant indicacions "un pas menut endavant, un pas de gegant enrere, etcétera", les persones sempre han d'estar encarades, després de donar cada indicació els preguntem si es senten prop o lluny de la resta, hauran de respondre a la vegada. En finalitzar la dinàmica parlarem de la importància de les distàncies i de respectar el nostre espai i el dels altres. Al teatre ocorre que per a poder expressar-se els i les interprets necessiten espai.

Com s'està ahí?

Diguem al grup de xiquets/es que busquen un espai que els agrade de l'aula, des d'allí els preguntem a continuació si estàn a gust,

i més tard els donem l'opció de donar un pas cap a on creguen per apropar-se al seu millor benestar (apropant-se o allunyant-se).

Banc de peixos

Fem grups de 4-6 persones, ens donem les mans i juntem els nostres muscles (muscle amb muscle) de tal manera que crearem una mena de mur humà, ens hem de desplaçar per l'espai donat sense parlar, ens hem de comunicar amb el moviment dels i les altres. Podem posar música per facilitar l'ambientació d'aquesta activitat. Aquest proposta treballa l'escolta del grup des d'altres sentits no verbals.

Un nou món

Proposem a l'alumnat que imagine que anem a construir un món nou, un nou planeta. Però aquest món es construeix amb el que tenim. Per això proposarem agafar mobiliari de l'aula (taules, cadires, caixes o peces de construcció), farem un rogle i en el centre deixarem un espai ampli, i al crit entre tots/es (a l'uníson) de "Fem un món nou!" i dir "1, 2, 3" hem d'entrar lentament com si no hi hagués gravetat en aquest món a col·locar els objectes per crear una composició ideal, tal com voldriem que fora aquest món: amable, càlid, acollidor, silvestre, etcétera. Podem abans parlar de com voldriem que fora aquest món, prèviament a entrar a l'acció. Quan hem donat l'entrada tothom en silenci ha de col·locar les peces lentament (sense presses), no podem imposar-nos a ningú, tothom haurà de fer un moviment i si modifiquem el que ha fet algú caldrà mirar-lo i sense parlar demanar-li permís per fer una modificació. Donarem 2 minuts per fer-ho, quan estiguem en els 30 segons finals els hi direm "anem acabant" (sense donar pressió). Es tracta d'un exercici de coordinació i interdependència, on la comunicació i l'escolta grupal és fonamental, perquè al teatre anem junts i juntes.

En aquest cas si existeixen dificultats de tipus motor o de coordinació ens adaptariem al ritme i gestualitat de totes les persones participants. Per a poder ubicar-nos si hi ha alguna falta sensorial visual podem utilitzar referències sonores.

BLOC MOVIMENT CONSCIENT

En espill

Ens posem per parelles, una persona fa d'espill i l'altra fa d'humà/a que s'hi mira, així la persona humana haurà de moure's i l'espill l'imitarà. Podem fer més complex el joc donant consignes a la persona humana, per exemple dient-li que és un animal.

Caminem com si...

Caminem per l'espai i donem consignes als xiquets/es sobre com s'han de desplaçar. Els hi facilitarem el nom d'un objecte en una situació, per exemple: "eres un llibre que s'ha perdut", "eres una ampolla que està plena", entre d'altres. És important que l'objecte es trobe en una situació per tal de matisar els gestos i el seu caràcter. Serà convenient posar un exemple i mostrar-lo.

Abraçar com si fores...

En grup una persona diu un objecte o element present al lloc que ens trobem, així la resta de persones ha de buscar una parella i abraçar-la com si fora aquest objecte, amb els seus gestos, duresa, textura, etcètera. Per exemple: si fos una grapadora em doblegaria i t'abraçaria a trompicons.

Com es mou una pedra?

Eixim al pati i observem com els arbres es mouen o podrien moure's, pel vent, pel so, per l'aigua, pels moviments humans, o d'altres. A continuació agafem restes vegetals del pati: pedres, pals, fulles, troços de tronc o el que trobem. Ens posem en rogle i posem en comú el que hem trobat i expliquem per què ens ha cridat l'atenció. Després tocant el que hem agafat i mirant les seues parts tractem de moure'ns com pensem que es mouria aquest element si tingués vida pròpia. Acte seguit podem fer un intercanvi de troballes i provar altres maneres de moure'ns.

Si algun/a participant presenta dificultats motrius podrem adaptar l'activitat al seu rang de moviment.

De manera transversal dependent de les característiques i necessitats del grup

s'aconsella en els diferents etapes educatives fer una assemblea o debat en la que es posen en comú els aspectes a tractar o tractats, sobretot serà clau aquesta segona part, per tal de que l'alumnat pugua expressar allò viscut, posar-ho en comú amb la resta i aprofundir a través de les seues reflexions en els continguts i interessos sorgits des de la conversa amb les seues inquietuds.

Així, una vegada fetes les activitats o exercicis proposats anteriorment estaria bé poder endinsar-nos en activitats més globalitzadores com puguen ser:

1. Visitar els teatres del municipi.
2. Convidar a professionals de les arts escèniques al centre educatiu.
3. Crear un ambient o racó teatral a l'aula, centre educatiu i/o a casa.
4. Visionar vídeos sobre el món teatral: entrevistes, obres breus, reportatges, entre d'altres.
5. Organitzar jocs amb joguines simbòliques (teles, objectes quotidians, disfresses, entre d'altres).
6. Contar contes ambientats en el món del teatre.
7. Fer un micro-taller d'investigació sobre les parts i components de les arts escèniques.

Es fonamental que a l'aula, de qualsevol nivell en el que treballem hi haja una biblioteca o racó de contes adaptada als interessos del grup, i que especialment fem èmfasi en els contes populars del Mediterrani.

Si tenim accés als cartells de l'obra i els podem projectar pot ser una oportunitat per presentar la peça, anticipar a l'alumnat en la seua futura estada, introduir-lo en l'obra i crear-li expectació, a més crearà un lligam per a que quan veja el cartell en la sala de representació el pugua reconèixer i estar familiaritzat.

DESPRÉS DE L'OBRA

Una vegada hagem vist l'obra en qüestió caldria aprofundir en les diferents temàtiques que tracta.

Els apartats i continguts que proposem desenvolupar es troben en els següents blocs:

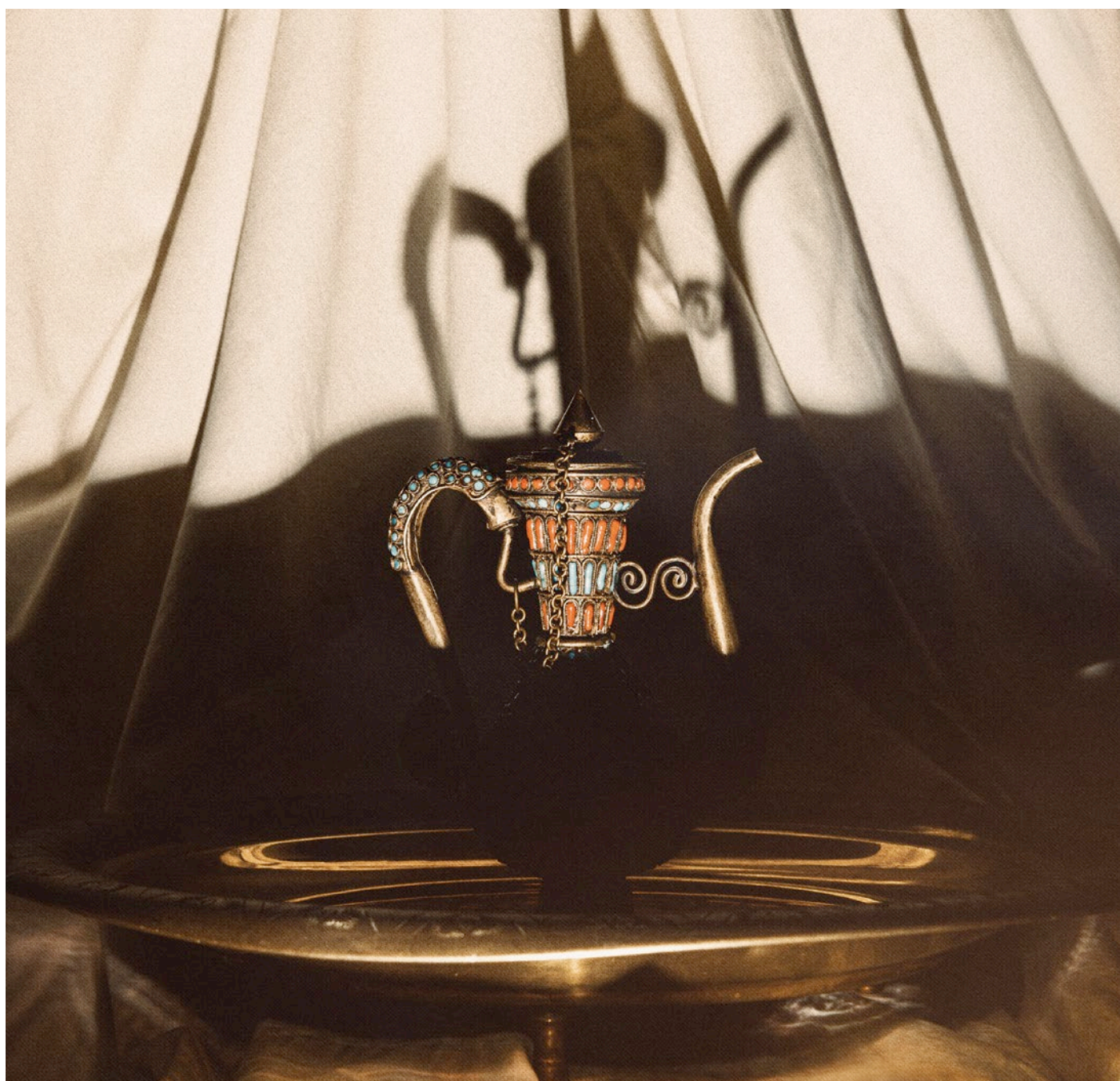
Valors i relacions

Cultura popular

Arts escèniques

Trajectes (geografia i història)

La vida dels objectes

ACCIONEM!

A continuació desenvolupem les propostes per entrar en acció cap a la continuïtat de l'obra *Allò que ens uneix* en els centres educatius.

VALORS I RELACIONS

Continguts

1. El consentiment (en el contacte físic i afectiu-sexual)
2. La pobresa
3. El desig
4. La humiliació
5. La llibertat
6. El bescanvi (“trueque”)
7. Els límits en la comunicació i relació amb la resta de persones
8. L'expressió d'emocions (quan ens enfadem)
9. Les relacions familiars
10. Les etapes del cicle vital (infància, adolescència, adulta i senectut)
11. Les cures de les persones que ens estimen
12. Els plats típics de les nostres gastronomies (de totes les persones que componen el grup-classe)
13. El materialisme (no tot es pot comprar) vs el valor de les coses (vivències, decisions, espais comuns compartits)

Exemples de propostes

A l'assemblea podem mencionar a través de l'aprenentatge dialògic allò que ens ha cridat l'atenció, fent-nos preguntes i analitzant el que ens sembla el que hem vist i com ho relacionem amb les nostres vivències i quotidià més proper.

Podem crear racons, ambients o espais que faciliten l'expressió d'aquests valors. Així podem fer el racó de la conversa posant-hi una taula i unes cadires o banquets on poder acudir quan tinguem un conflicte, neguit o aspecte a parlar amb algun company/a. Podem crear ambients temàtics sobre emocions, o algunes de les temàtiques tractades. Altra possibilitat dins d'esta proposta és la de crear un espai per a l'expressió i recollida de recursos, tals com notícies, fotografies, dibuixos, objectes o d'altres que tracten les qüestions abordades. Podem crear dinàmiques i jocs simbòlics

semidirigits, facilitant estris a l'abast de l'alumnat com disfresses, maquillatge o fins i tot un banc de recursos (col·lecció de jocs) que els propis xiquets i xiquetes puguin consultar per practicar, vinculats amb les temàtiques.

Contar contes que tracten i reflexionen sobre estes qüestions per incitar al debat a l'aula, així com pel·lícules pot ser també una manera d'entrar en el raonament.

Crear tallers d'expressió corporal, role playing o teatre de l'oprimit pot ser una oportunitat per abordar les qüestions invisibles a l'aula, i fer un treball de consciència i anàlisi des del cos.

Altra possibilitat de taller pot ser des d'altres expressions com el dibuix, l'escriptura, el so o el collage, partint d'imatges o situacions viscudes que analitzem i vinculem a l'obra.

Referències

- Augusto Boal, A. (2001). *Juegos para actores y no actores*. Barcelona: Alba editorial.
- Donald, E. (2016). *Educació en valors i emocions. De la teoria a la pràctica*. Barcelona: Rosa Sensat.
- Lamata, R. (2013). *La actitud creativa. Ejercicios para trabajar en grupo la creatividad*. Madrid: Narcea
- Ruiz de Velasco, A. y Abad, J. (2011). *El juego simbólico*. Barcelona: Graó.
- Trueba, B. (2015). *Espacios en armonía. Propuestas de actuación en ambientes para la infancia*. Barcelona: Octaedro.

Recomanem la col·lecció de filosofia visual per a xiquets/es de l'editorial Wonder Ponder, així com els materials d'Angélica Sátiro sobre filosofia per a xiquets/es.

CULTURA POPULAR

Continguts

1. La cultura del Mediterrani
2. La tradició, memòria i herències
3. Les famílies
4. La literatura, el joc i la música popular

Exemples de propostes

Recomanem fer un recull de recursos de la cultura popular del Mediterrani, implicant a tota la comunitat educativa i especialment a les famílies de l'aula:

1. La recopilació contes.
2. La recopilació de músiques i cançons.
3. La recopilació de jocs.

Així podem fer un banc de materials, fer una mostra o exposició i gaudir de l'intercanvi dels mateixos, fent possible que persones adultes de referència visiten el centre i ens transmeten els seus contes, cançons, jocs i músiques.

Referències

- Bettelheim, B. (2006). *Psicoanálisis de los cuentos de hadas*. Barcelona: Editorial Crítica.
- Colombres, A. (2005). *Teoría transcultural del arte. hacia un pensamiento visual independiente*. Buenos Aires: Ediciones del sol.

Propp, V. (1998). *Morfología del cuento*. Madrid: Akal

Podem emprar el recull de contes i cançons del projecte d'Elisa M. Matallín [Allò que ens uneix](#). També podem seguir la tasca feta per Paco Muñoz, cantautor valencià que ha recollit durant molts anys les cançons tradicionals, la de Dani Miquel, i el treball del grup Carraixet que ha cantat durant una llarg trajectòria cançonetes infantils valencianes o la labor de Pep Gimeno "el Botifarra", essent este últim una referència en la combinació de les músiques del País Valencià junt amb d'altres del Mediterrani.

Com a inspiració podem fer servir el treball de l'artista belga Francis Alÿs anomenat "Children's game's" que treballa des de l'any 1999 fins l'actualitat, recopilant jocs d'arreu del món.

ARTS ESCÈNIQUES

Continguts

1. Les parts del teatre, gèneres i estils.
2. El teatre d'objecte.
3. La narració.
4. Els arquetips, símbols i personatges.
5. El llenguatge escènic i artístic (llum, imatge, veu, música, espai...).
6. Les arts visuals i l'imaginari de les infàncies.
7. Les arts sonores.
8. L'expressió corporal.
9. Les escenografies (instal·lacions, bodegons, ombres, etcétera).

Exemples de propostes

Recomanem convidar a expertes i experts vinculats amb les arts escèniques: gestors/es culturals, directors/es de teatre, gerents, intèrprets, ballarins/es, músics, tècnics/es de so i imatge, entre d'altres, per a que ens expliquen de prop com és el seu treball, així com visitar instal·lacions i les parts ocultes dels teatres que tinguem a prop.

Convidem a fer una recerca a les xarxes, a les biblioteques i diferents recursos que tinguem a l'abast, poden fer entrevistes o reportatges sobre temàtiques específiques que ens interessin.

Dins de cadascun dels apartats podem especialitzar-nos en un, fent un taller, convidant a experts/es o realitzant diferents exercicis preparats per a l'alumnat, com podria ser un taller d'art sonor, de creació de personatges, de fabricació de titelles o d'escenografies.

En este apartat serà especialment rellevant aprofundir en els diferents apartats que apareix a esta obra: l'ús del color, de les músiques d'acompanyament, del cant, de les composicions escenogràfiques inspirades en els bodegons, així com en l'ús interpretatiu dels objectes.

Referències

Enciclopèdia de les arts escèniques.

Disponible en:

<https://www.institutdelteatre.cat/publicacions/ca/enciclopedia-arts-esceniques.htm>

Guía de Recursos de la Biblioteca Valenciana Nicolau Primitiu. Disponible en:

https://bv.gva.es/documentos/167016322/167019242/Guia+de+teatre_val/5933a8aa-5b49-4cfd-bbbf-f6418b7dc573

Vocabulari de les arts escèniques.

Disponible en:

https://www.avl.gva.es/documentos/31987/65425/VOCABULARIS_08.pdf

El teatre. Disponible en:

<https://sites.google.com/a/terrassa.epiaedu.cat/el-teatre/>

Motos, T. (2020). *Teatro en la educación (España 1970-2018)*. Barcelona: Editorial Octaedro.

TRAJECTES (GEOGRAFIA I HISTÒRIA)

Continguts

1. Paisatges
2. Ubicacions i viatges
3. Camins

Exemples de propostes

En este cas podem emprar mapes físics i digitals, com puga ser a través del dibuix, aplicacions de gps (*Googlemaps, Waze o Citymapper*), plànols desplegable, puzzles, boles del món o maquetes.

Altra possibilitat es la generació de *lapbooks* en els que compartim sabers sobre diferents temàtiques comunes d'arreu del Mediterrani o sobre zones en concret.

Podem crear un llibre de viatges, dels trajectes fets o crear-ne de ficticis. Evitant crear estereotips, podem jugar a interpretar personatges amb diferents identitats combinades.

Es poden generar jocs de pistes per localitzar elements patrimonials culturals (gastronomia, músiques, monuments, idiomes o d'altres) presents al Mediterrani.

Es poden celebrar tallers temàtics per zones del món on es conviden a persones procedents d'estos llocs per a que ens ensenyen tradicions i costums, per exemple a partir de l'aprenentatge de receptes de cuina. Des dels animals, plantes i altres éssers vius que habiten en cada territori del Mar Mediterrani també podem endinsar-nos en cadascun dels ecosistemes compartits.

Així també podem crear un projecte epistolar a través de cartes, postals o correus entre centres educatius situats al Mediterrani en el que ens intercanviem recursos pot ser molt enriquidor. A més visitar l'*Etno*, el nostre Museu d'Etnologia situat a València o d'altres museus que tracten l'antropologia, la cultura, les festes, costums i tradicions també pot ser una proposta interessants en este apartat.

A més, podem seleccionar diferents videojocs que empen l'ambientació de les cultures del passat i del present situades al Mediterrani i aprofitar-los com a ambientació i espais d'anàlisi.

Referències

Arias, L. i Egea, A. (2022). *Didáctica de geografía e historia en educación primaria*. Madrid: Editorial Síntesis.

LA VIDA DELS OBJECTES

Larios, S. (2018). Los objetos vivos. *Escenarios de la materia indócil*. Ciudad de México: Toma, Ediciones y Producción Escénicas y Cinematográficas: Paso de gato.

Luna, E. (2015). *El libro de artista y una propuesta pedagógica. Una aproximación metodológica entre arte y educación*. Tesis de Máster. Universitat Politècnica de València. Máster Universitario en Producción Artística-Màster Universitari en Producció Artística. Disponible en: https://riunet.upv.es/bitstream/handle/10251/62612/Mu%C3%B1oz%2CLunaEstrella_TFM.pdf?sequence=1

Portillo, J.A. (2001). *Artefactes per a contar i crear històries (vaig ser testimoni del que conte)*. València: Biblioteca Valenciana.

Continguts

1. La reutilització.
2. La memòria i el record.
3. Els bodegons.
4. La simbologia dels objectes.
5. L'Objecte-conte.

Exemples de propostes

Recomanem fer una utilització responsable dels objectes d'un sol ús, i reutilitzar-los. Crear una activitat de creació de bodegons a través dels objectes que tenim a l'abast. Podem realitzar un taller de teatre d'objecte o de creació de contes-objecte. Ens podem servir del treball d'Antonio Portillo, de Joan Brossa o de diferents referents en la creació de llibres d'artista.

Referències

Brailovsky, D. (2012) *La escuela y las cosas. La experiencia escolar a través de los objetos*. Rosario: Homo sapiens ediciones.

ELS CONTES

Els contes que es narren a la peça *Allò que ens uneix* tenen moltes capes de lectura i complexitat, el que vol dir que podem quedar-nos amb els missatges i diàlegs explícits, i amb els seus símbols, o anar més enllà de la metàfora, i aprofundir en el seu significat. El més interessant seria anar lluny, tant com els i les infants ens ho permeten dins dels seus interessos i enteniment, i fer un paral·lelisme amb les seues vivències i quotidianitat, amb els seus conflictes del dia a dia. Així, com podem observar hi ha una forta càrrega de gènere present que haurem d'abordar a través de l'anàlisi i la reflexió, promovent valors referents que contraresten les situacions de contravalors presentades.

Es tracta de dos contes que han sigut reversionats a partir de relats tant orals com escrits, procedents de diferents pobles de la cultura mediterrània, pel que serà adient poder fer una recerca, com a mínim per part de les educadores, de les diferents fonts i versions existents al respecte.

A continuació facilitem unes fitxes-resum dels contes contats a l'obra:

LA XIQUETA QUE REGA L'ALFÀBEGA

Sinopsi

Esta és la història d'una xiqueta que es diu Irene i la seua trobada amb un príncep que tractarà d'enganyar-la per aconseguir d'ella una besadeta, este emprerà la suplantació i el xantatge, a partir de la seua gana, per la seua pobresa, i se n'aprofitarà de la xiqueta, fent-se passar per un fruiter que li ofereix raïm. Però quan ella se n'adona de que ha sigut enganyada en expressar el seu enuig el príncep es queda ben trist, segurament ningú li havia expressat rebuig. Així ara li tocarà a Irene venjar-se i fer-se passar per maga, com quan el príncep es va fer passar per fruiter i li la tornarà. Finalment el monarca se n'adona que a ell Irene també li ha pres el pèl. Ara estan en pau, i acaben sent amics.

Procedències

Marroc, Espanya i antecedents sefardís

Aspectes a tractar

1. El consentiment (en el contacte físic i afectiu-sexual)
2. La pobresa
3. El desig
4. Els límits en la comunicació i relació amb la resta de persones
5. El bescanvi ("trueque")

Personatges/arquetips

Irene
Pare d'Irene (sabater)
Príncep
Servent
Ruc

Versions disponibles

Aarne, A.. i Thompson, S. (1995). *Los tipos del cuento folklórico. Una clasificación.*

Helsinki : Suomalainen Tiedeakatenua.
Herreros, M. C. (2008). *Cuentos populares del mediterráneo*. Madrid: Editorial Siruela

Aixa y el hijo del rey o quien puede más el hombre o la mujer. Disponible en:
https://www.leoveo.es/es/libro/aixa-y-el-hijo-del-rey-o-quien-puede-mas-el-hombre-o-la-mujer_6050040302

El rander de les Rondalles. Disponible en:
<http://hemllegit.blogspot.com/2011/02/rondalles-de-la-vall-dalbaida-i-lalcoia.html>

La mata de albahaca
<https://corpusdeliteraturaoral.ujaen.es/archivo/0305n-la-mata-de-albahaca-atu-879>

La niña que riega la albahaca y el príncipe preguntón de Federico García Lorca.
Disponible en:

http://www.juntadeandalucia.es/averroes/centros-tic/11003217/helvia/sitio/upload/Garcia_Lorca_Federico_La_ninia_que_riega_la_albahaca.pdf

Consideracions

L'índex Aarne–Thompson–Uther cataloga temes específics que es troben en contes populars. Els contes de la categoria ATU 850 - 999 pertany als Contes realistes, i concretament l'ATU 879 està associat a *La mata d'alfàbega*. Així recomanem consultar esta versió per veure similituds amb el conte presentat a l'obra.

LA CASSOLA

Sinopsi

Este conte ens parla del creixement d'una xiqueta (cassola). També és la història d'un desig que va evolucionant. Una mare que cuida de la seua filla en el seu creixement, i l'acompanya amb cançons i acarònams, serà testimoni de com l'exterior, la societat i els perills que s'hi troben, representats per l'home que li aguaita, li afecten. Un home que demanarà accedir-hi a ella. Veure'm com la metàfora pren forma a través d'un menjar típic, que com a cassola, o cos conté, resultat de la interacció amb aquest home ric, i que finalment desembocarà en un abús des del seu poder, fent-se de ventre dins d'esta, i essent la mare de nou el seu refugi on trobar la calma.

Procedències

Palestina

Aspectes a tractar

1. Expressió d'emocions (quan ens enfadem)
2. La humiliació
3. El consentiment (en el contacte físic i afectiu-sexual)
4. Les relacions familiars
5. La llibertat
6. Les etapes del cicle vital (infància, adolescència, adulta i senectut)
7. Les cures de les persones que ens estimen
8. Els plats típics de les nostres gastronomies (de totes les persones que componen el grup-classe)
9. El materialisme (no tot es pot comprar) vs el valor de les coses (vivències, decisions, espais comuns compartits)

Personatges/arquetips

Mare

Home ric

Xiqueta (cassoles)

Versions disponibles

Aarne, A. i Thompson, S. (1995). *Los tipos del cuento folklórico. Una clasificación*. Helsinki : Suomalainen Tiedekatenua.

Herreros, M. C. (2008). *Cuentos populares del mediterráneo*. Madrid: Editorial Siruela

Cigronet de Dani Miquel

<https://youtu.be/rFCICpTEIfY>

Garbancito (ATU 700)

<https://corpusdeliteraturaoral.ujaen.es/archivo/1152n-garbancito-atu-700>

Consideracions

L'índex Aarne–Thompson–Uther cataloga temes específics que es troben en contes populars. Els contes de la categoria 700-749 representen els contes del sobrenatural, i concretament l'ATU 700 associat a en *Patufet* o *Cigronet* ("Garbancito" en castellà). Així recomanem consultar aquesta versió per veure similituds.

Cal considerar que el desig de tindre fills per part d'una dona, té una part biològica però també social, i en els contes això es representat de diferents maneres, per exemple a la versió del Marroc trobem que la dona té una cigonya o en la versió d'Andersen "Pulgarcita" una bruixa ofereix a una dona una llavor que més tard es convertirà en una flor i en una xiqueta, la protagonista que dona nom a la història.

Existeixen múltiples classificacions dels contes populars, així fer una recerca sobre les classificacions i versions d'un mateix arquetip ens enriqueix molt per veure els abordatges de les preocupacions i temàtiques que ens han afectat al llarg de la història. Ens sorprendriem de les quasi infinites maneres d'arribar a les moralines.

Una reflexió interessant per part de les professionals de l'educació, les famílies i l'alumnat seria al voltant de l'adequació o no de l'actualització dels contes populars.

Què ens aporta i què ens treu esta actualització? Són necessàries? Poden conviure vàries versions? Com ha ocorregut al llarg de la història dels contes?

Segurament és important en primera instància que conegam diferents versions

per tal de tindre un model divers. Una manera participativa de fer-ho seria compartir reculls entre famílies i persones educadores, així com inventar-se de manera col·lectiva diferents finals o replantejar-se com ens agradaria que fora una situació en concret tractada als contes.

LA XIQUETA QUE REGA L'ALFÀBEGA

A continuació trobaràs els retrats dels personatges que ixen a l'obra de *La xiqueta que rega l'alfàbega* (objectes si ens posem literals).

Podeu emprar-los com vulgueu, ara us toca jugar i imaginar!

UN TRUC:

POTS IMPRIMIR
EN DIFERENTS SUPORTS.
PROVA A EMPRAR CARTOLINES
O FOLIS DE COLORS.

IRENE

SABATER

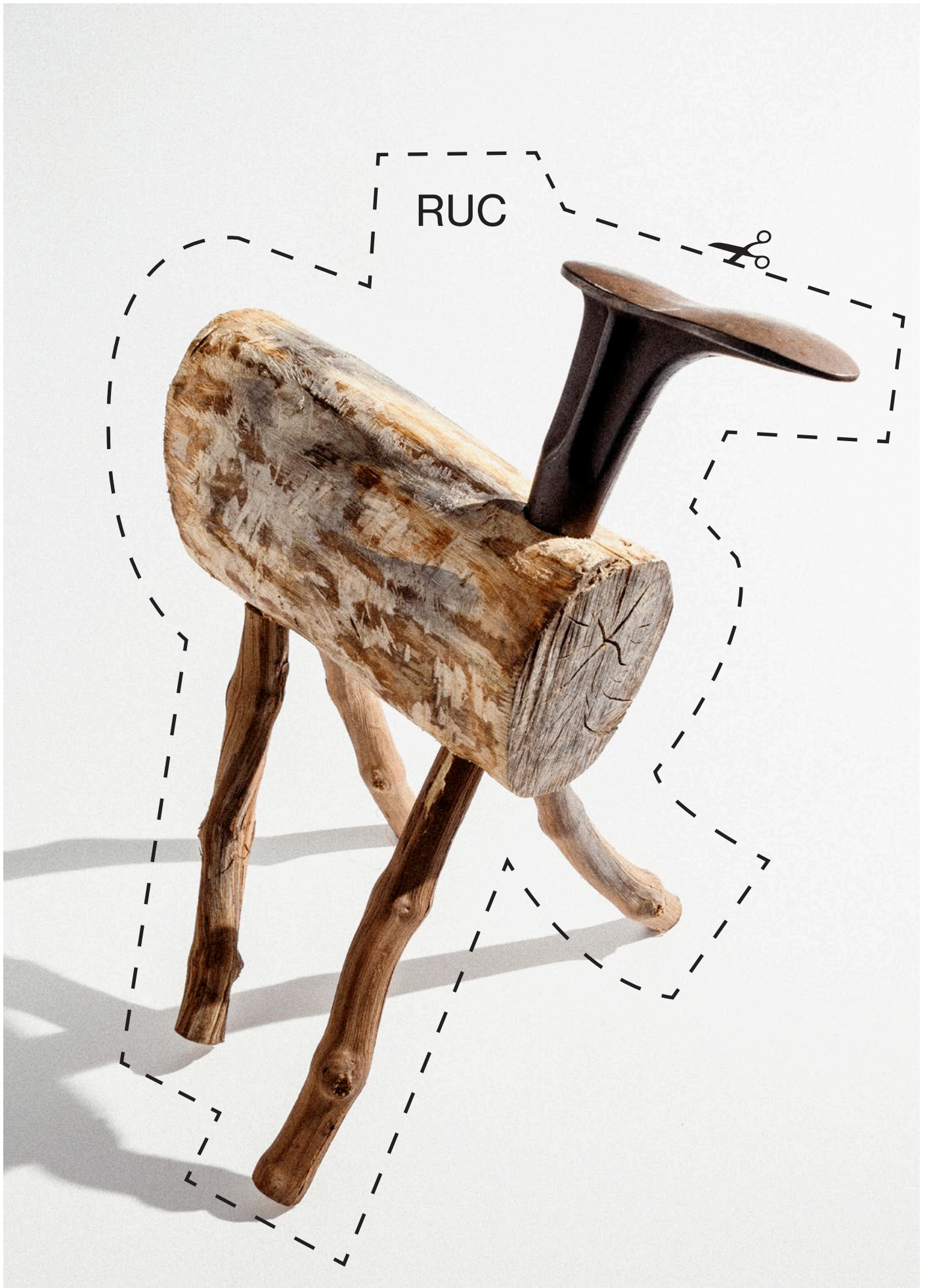

PRÍNCEP

PRÍNCEP

LA CASSOLA

A continuació trobaràs els retrats dels personatges que ixen a l'obra de *La cassola* (objectes si ens posem literals).

Podeu emprar-los com vulgueu, ara us toca jugar i imaginar!

UN TRUC:

POTS IMPRIMIR
EN DIFERENTS SUPORTS.
PROVA A EMPRAR CARTOLINES
O FOLIS DE COLORS.

CASSOLA 1

CASSOLA 2

CASSOLA 3

Señoras y señores:

Los campesinos andaluces oyen con frecuencia comedias de este ambiente bajo las ramas grises de los olivos y en el aire oscuro de los establos abandonados. Entre los ojos de las mulas, duros como puñetazos, entre el cuero bordado de los arreos cordobeses, y entre los grupos tiernos de espigas mojadas, estallan con alegría y con encantadora inocencia las palabrotas y los vocablos que no resistimos en los ambientes de las ciudades, turbios por el alcohol y las barajas. Las malas palabras adquieren ingenuidad y frescura dichas por muñecos que miman el encanto de esta viejísima farsa rural. Llenemos el teatro de espigas frescas, debajo de las cuales vayan palabrotas que luchen en la escena con el tedio y la vulgaridad a que la tenemos condenada.

Federico García Lorca.

Crédits fotogràfics Unsplash:

© Paolo Chiabrande, pàg. 18

© Kyle Head, pàg. 20

© Zakariae Daoui, pàg. 25

© Louis Hansel, pàg. 28

© Melvina Mak, pàg. 28

© Ahmad Odeh, pàg. 29

© Thiebaud Faix, pàg. 30

Teatre Escalante
Centre d'Arts Escèniques

